NĂM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2422 — MỖI SỐ : 0 $ 03 — NGÀY THỨ NĂM 16 AVRIL 1936

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Phủ, Kỳ hoặc Tòa Sứ trong địa hạt Bắc-kỳ	Ngoại quốc đến mai	Đông-Pháp	Nước ngoài ngoài Đông-Pháp	Nước ngoài
Một năm.	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 30	8 $ 30	12 $ 00
Các làng và Các công-sở	»	3 . 80	3 . 80	5 . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	4 . 20	6 . 00
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	2 . 10	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 70	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : V. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 . 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 . 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kế-hoạch di dân ở Trung Bắc-kỳ

III

Làm việc gì cũng phải có cái phương-pháp nhất-định; làm việc mà không có phương-pháp thì thành ra cầu-thả nôm-na, không mong gì việc được tất thành, mà dù có hạnh thành, cũng không khoáng-trương được to-tát duy-trì được vững-vàng mà thường không khỏi đâu rồng đuôi tôm, thủy thành chung tệ; mà cái phương-pháp làm việc phải tùy thời, tùy chỗ, mỗi việc mỗi có cái phương-pháp riêng-minh; cái chủ-nghĩa « độc thân » ở Âu Mỹ bây không bàn hay dở ở đây làm gì, mà đối với xã-hội Việt-Nam ta thì quả chưa thích hợp tí nào cả; một dân có cái phong-tục tập-quán như thế, mà nay muốn cho dời bỏ hẳn quê cha đất tổ, đi cái dân ấy thì tất phải làm thế nào đi được cả cái chế độ gia-tộc đi theo với nó là một thứ chế độ nó vẫn sinh trưởng cư tụ quen, có vui thì thì mới an cư, có an cư tại mới lạc nghiệp; nay bảo bỏ cha, bỏ mẹ bỏ anh, bỏ em, bỏ vợ bỏ con, bỏ làng, bỏ xóm mà đi làm giàu làm có lấy một mình, không nói sự làm giàu làm có còn xa lắc xa ơ, miễn cưỡng năm bảy tháng một năm, nàn thì buồn tình, rồi lại ở đâu về đấy, mà dù có kẻ bền dai nhẫn nại, cố đấm ăn xôi, cho đạt được cái mục-đích làm giàu làm có đi nữa, thì lúc đã được giàu được có rồi cũng không chịu mãi cái cảnh-huống sống nhờ đất khách chết chôn quê người như thế, mà tại thu và thu vén, cuốn gói về làng, cái đất mới chung-quy cũng vẫn không tụ được người, mà người không tụ thì sao cho thành đất mới.

Thử nên xét về cái cách sinh-hoạt hiện thời của dân ta : dân ta vẫn là một dân tỏa cảng bế quan, quen cái cách sinh-hoạt ngày-ngô giản phác, cày ruộng mà ăn, đào ao đắng mà uống, đủ là thôi; no là được, chẳng có tranh cạnh với ngoài bao giờ. Chợt gặp cái thời buổi giao thông, ngoại lực tới mà nội-lực không đủ ganh thì, thành ra tiến hóa chậm-chạp kém người, nghề nghiệp gì cũng bị thua bị sút; nghề nghiệp mình đã bị thua bị sút, mà cái tài-nguyên ngoại tiết đủ trăm đường nghìn lối, chảy đi thì có mà khai ra thì không, chỉ trông vào có một chút nông-sản đánh đổi với người, mà những đất thực giống tía được đã eo hẹp chật-chội quá rồi, còn giữ sao cho khỏi cùng khốn kiệt; dẫu làm gì cũng không xách tay chân không đi mà làm được, nói ngay về việc làm ruộng thì cũng phải có con trâu con bò, hột giống hột má, cái cày cái cuốc, cơm ăn áo mặc cho đủ tự mùa trước đến mùa sau, mà đã cùng đã kiệt thì lấy gì mà làm ruộng, ruộng không làm được thì di làm cái gì, đành kiếm chác lần-bổ, bữa lưng bữa vực, được ngày nào hay ngày nấy cho đến lúc có chết đói chết rét khỏi mang tiếng đi chết chợ chết đường; cái tình hình cùng kiệt của dân mình như thế mà còn cho nó đi khẩn đất khai hoang thì quyết không phải nói cứ chia ruộng cho làm, trâu bò giống-má phải vay trước trả sau, cày cuốc lương ăn phải phần ai lo lấy mà bo nó đi ngay được.

Thử nửa lại nên xét về cái hiện trạng những đất mới định mở ở xứ mình : Đất hoang trong xứ mình bát ngát mênh-mông, đi hàng ngày đường chưa hết, mà những chỗ ấy tuyệt không có dân cư nào cả, cái ăn cái dùng không còn có thủ cấp vào đâu được, mà đã là chỗ hoang-vu rậm-rạp thì làm chướng tất nặng, thủy thổ tất chưa được lành; trong một khoảng đồng không mông quạnh kể muôn kể ức mẫu như thế, mà nếu lác đác được một vài cái ấp, leo-teo được một trăm người thì lấy gì mà ăn, lấy gì mà dùng, giữ sao được rắn rết hùm beo, trừ sao nổi muông chim chuột bọ, dẫu có gia công vận-tải đỗ ăn thức làm, vật bật, cày sâu cuốc bẫm, cũng đến có làm mà chẳng có ăn, chẳng khỏi chỉ làm mồi cho ma thiêng nước độc chết mòn chết mỏ đến hết thì thôi, mà cái đất rậm-rạp hoang-vu ấy hoàn là hoang-vu rậm-rạp.

Đã biết rõ đất hoang ở xứ mình muốn mở phải mở cho thật to mà không thể nhỏ được, phải mở cho thật nhiều mà không tuế ít được, mở nhỏ mở ít cũng không thành, mà đem dân mình mở đất thì nhất thiết trâu bò, giống má, điền-khí, lương ăn phải chu biện hết thảy cho dân cái kỳ hạn hai năm là ít, di dân đi lại phải di cả cái chế-độ gia-tộc đi theo với nó thì mới được dân tốt mà mong thành đất thành dân, thì phương pháp về việc di dân tức chuẩn theo đấy làm phương-châm mà không đến sai-lạc vậy.

T.

ĐỒNG BẠC ĐỔ ĐÂU ĐỂ ĐÁNH GIÓ TẠI LÀM SAO LẠI XÁM

Người mình thường có tục mỗi khi có người bị cảm lấy đồng bạc cho vào quả trứng để đánh vào đau người đau, tưởng rằng làm thế thì hút hết cái độc liễm vào trong người. Mỗi khi đánh gió như thế, hễ thấy đồng bạc xám nhiều, thì bảo người đau bị cảm nặng. Điều ấy thực là lầm. Lấy trứng mà phán ra, thì biết trong trứng có nhiều lưu-hoàng. Lưu-hoàng hóa-hợp với chất bạc thành ra một chất sulfure d'argent làm cho bạc xám lại. Trứng tươi thì lưu-hoàng với bạc khó hóa-hợp với nhau, trứng ung mà lại luộc nóng, thì chất sulfure d'argent lại dễ thành lắm. Nếu không tin cứ lấy bạc cho vào trứng luộc rồi để đấy một lát, chẳng phải đánh gió cho ai cả, cũng sẽ thấy bạc xám đi.

Âu-châu điện-tín

Vô tuyến-điện ở Cavite

Việc rối loạn ở Hồ-nhĩ-kỳ

Tin Londres. — Có điện-báo ở Constantinople báo tin rằng ngày hôm nay người Thổ đã lấy được một thành ở Kurdistan, và quân Kurdes chết mất một nghìn người và nhiều người bị thương.

Cuộc thám-hiểm bắc-cực

Tin Oslo — Đội thám-hiểm bắc-cực do đại-úy Amundsen chỉ-huy, chọn hai chiếc âu bay ở Kinga Bay, thì đã khởi hành ở Tromsoe đêm hôm qua.

Tin Chicago. — Đội thám-hiểm có mang máy vô tuyến-điện để hàng ngày thông tin với Hoa-kỳ.

Một chiếc tàu bay to nhất thế-giới

Tin Camden. — Tàu bay Saratoga là tàu bay vận tải lớn nhất nhanh nhất thế-giới đã hạ thủy ngày hôm nay hồi 3 giờ 18. Bà Walburg, là vợ quan bộ-trưởng bộ hải quân lên hiệu tàu tàu bay khởi hành.

Động đất ở đâu

Tin Washington. — Ngày 11 avril máy đo động đất ở đại-học-đường Georgetown nghiệm thấy ở chỗ cách Washington 6.570 dặm có động đất. Bắt đầu từ 6 giờ 25 đến 8 giờ 25 thì thôi.

MỘT NHÀ THỌ NHẤT Ở HOA-KỲ

Isaac Joseph Singer Hoistead mới ăn mừng ngày sinh nhật thứ 107 ở Saint-Louis. Bác-sĩ nói bác-sĩ cũng hút thuốc lá, nhưng ít ông khi nào uống rượu mạnh bao giờ.

Pau-nhân năm nay 97 tuổi. Hai ông bà lấy nhau đến nay được 73 năm. Nhà lấy hiện nay có lẽ là một nhà thọ nhất Hoa-kỳ

BỎ VỢ HAI MƯƠI BẢY LẦN

Báo *Chicago Tribune* có đăng truyện một người Ả rập tên là Khamis Mahomed el Arabi, làm việc sở quan thuế ở Alexandrie, năm nay 96 tuổi, mới bỏ vợ. Người ấy bỏ vợ lần này là lần thứ 27. Một người 96 tuổi mà còn bỏ vợ, đã là một điều lạ rồi, mà lại bỏ vợ lần thứ 27, lại là một điều lạ nữa. Một nhà làm báo thấy người lạ thế mới đến hỏi chuyện, người ấy có nói hiện đang tìm có nơi nào xứng đáng thì sẽ lấy một đời nữa. Người ấy khỏe mạnh lắm, trông chỉ độ sáu mươi tuổi, con cái đến 50 người, người bé nhất lên sáu tuổi.

MỘT CÁI ỐNG KHÓI CỦA LÒNG QUẢ ĐẤT

Núi lửa Kilauea ở trong đảo Hawai từ xưa đến nay chưa tắt hẳn bao giờ. Ngày tháng Mai năm ngoái, nó lại phun dữ dội. Đến trong lúc núi gọi là yên lắm, thì ở chỗ miệng núi cũng vẫn thấy ẩn thạch lác lên lác xuống, và khói bốc lên như mây, thỉnh thoảng lại có chớp nhoáng. Người Hoa-kỳ sửa sang vùng ấy cho khách du-lịch thiên-hạ đến ngoạn-cảnh rất đông.

Chỗ miệng núi lửa cao hơn mặt bể tới 1.300 m. rộng tới 1.200 hectares, toàn là ôn-thạch đông lại, đen và bóng. Chung-quanh xuống dưới ngược lên cao tới 170 m. Ở giữa chỗ miệng núi lửa, có cái giếng Halemaumau, người bản xứ gọi một tên nghĩa là nhà lửa nghìn năm. Miệng giếng rộng 700 m. lửa cháy quanh năm ngày tháng. Khi ôn thạch dung lỏi cao thì các chất phun ra như muu, lửa cháy sáng quắc, tiếng kêu như sấm. Khi ôn thạch hạ xuống dưới thấp, tiếng kêu lại càng dữ, và trong giếng có những ống khói ghê gớm. Khi ấy khói ở trong giếng tuôn ra cuồn cuộn mà bốc lên trên trời xanh. Nói lửa ấy thực là một cái ống khói thiên-nhiên của quả đất vậy.

MỘT ÔNG NGHỊ VIÊN XIN GIẢ LẠI CÁI MÈ-BAY TÍM

Độc-giả chớ thấy đầu bài như vậy mà đã vội tưởng rằng ở đất nước này mới có ông nghị nào như thế đâu. Ông nghị này là ông nghị ở bên nước Pháp kia. Một tờ báo bên Pháp sang kỳ lâu vừa rồi có đăng ông Rodhain nghị-viên hạt Eure-et-Loir mới rồi có lên trong số được thăng-thưởng Hàn lâm bội tinh thì ông có viết thư lên quan thượng-thư xin ngài xóa tên đi cho, vì ông là nghị-viên thì không dám lấy bội-tinh gì cả.

LỜI ĐÀN BÀ

Người đận bà tỉnh hay bỏ thì

Cái cảnh đói kém của dân nhà quê mình năm nay thực là đại độ quá, từ tháng một, chạp cho đến giêng, suốt ngày tháng xuân mà vẫn không được ai nói đến xuân, chỉ nghe ai cũng tiếng gạo với gạo mà thôi. Bên nào cũng lũ lượt từng bọn mang bị xách tới đi chật đường chật nhà, tìm cầu kiếm ăn; trên nhà nước cũng có chẩn cấp, dưới quốc-dân cũng có nhiều cuộc nghĩa-quyên, thế mà chưa thấm, kẻ già cả yếu ớt cũng những đứa trẻ con phần nhiều đi không kịp tới không kịp, thường bỏ xác dọc đường, tiếng rên rỉ kêu ca rất là thê thảm.

Một buổi chiều kia có hai chị em đứa bé, một đứa chừng bảy tuổi, một đứa chừng ba tuổi em nhau nắm bên đường gần cầu Bạch-đằng, thoi thóp nơi tả, lìm dìm mắt nhắm, chỉ còn trong giây phút thì xong đời, may đâu có một người đàn bà đi qua đường thấy cảnh thương tâm đến thế bèn lại gần xem thấy tay chân còn đương ấm, mới thử một cái xe tay chở về dưới phố ngõ là đau bệnh gì nặng, nước thấy thuốc thang, không ngờ thấy thấm mệt lạc thì là bịnh đói cơm. Thảm hại thay!

Lại có đứa bé vì xin ăn được một vắt cơm, lật đật ăn nốt cả vắt, không đề mắc ngang giữa họng bỏ ngửa trọn mắt nằm một bên đường ruộng gần đường Vỹ-gô.

Người qua đường xúm lại coi rất đông, có một người đàn bà xách rổ đi chợ, thấy sự nghèo nặt của đứa trẻ con bèn bỏng xốc dậy mua cơm ra cho hắn và vuốt giữa ngực xoắng cho hắn, hồi lâu dẫn dần tỉnh lại, hỏi chỉ mó cứ nói ú ớ. Người đàn bà không đành lòng bỏ đó mà đi, mới bồng thẳng về nhà bảo-dưỡng.

Than ôi! Đương lúc cơ cầu này, nếu có đông những người thiện-tâm như hai người đàn bà này, thì cũng đỡ cho các đứa trẻ con nghèo khổ rất nhiều.

Có người hỏi tôi rằng: Thấy cái cảnh bất nhẫn tài vậy nuôi một đứa, nhưng lại sợ chúng nó ăn mày ăn ăn, tính hay gian tham, hoặc cha mẹ hắn xử sanh nhiều điều phi-lý thì làm sao?

Tôi đáp rằng: sự làm lành cứu với người trong con đói kém, thì lòng người rất biết bao, mà cần nghĩ ngợi đó lại nhỏ mọn lắm, lấy cách gì lại không trừ đặng thì thôi chớ, chớ nên vặt ấy mà phải lo, chỉ dạy có một điều: nhà bây nuôi một vài đứa, nhà khác con chúa đã đông không có tuổi nuôi con nít thêm thì kết cục cũng không đặng bao nhiêu, bất quá cho tiền là cùng.

Mấy lâu nay các nhà thiện tâm bố thí cũng lắm, phố này phát gạo mấy tạ, phố kia phát chẩn mấy chục đồng, thế mà bọn trẻ con vẫn đói vẫn chết, đi từng lũ mình trần trần trụi ốm o gầy gò, không t ánh con người, rất là ảo não.

Ước gì các nhà thiện lâm góp nhau lại một số tiền, lấm một cái nhà riêng ra để nuôi toàn con trẻ bỏ thấy, bao nhiêu những đứa mồ côi không cha không mẹ, hay có cha mẹ mà cực khổ nuôi không nổi, thì đem vào mà nuôi đừng cho cha mẹ đặt dìu đi theo dỗm mưa gió nắng, làm hại cả sức vóc, sau khôn lớn mất hết tinh thần trắng kiện, thì dẫu sống cũng như chết vậy, không làm được công việc gì mà ăn; chớ như nay mà có ai nuôi trẻ con thì chẳng những làm phúc ngay bây giờ, mà sau này lại có gây nên một nền giáo dục lợi ích chung trong xứ mình nữa, hoặc ấy năm ba năm khôn lớn lên cho học nghề nghiệp bố thầy, trong mười làm năm trở lại đã thấy công hiệu liền trước mắt. Coi như hai người đàn bà trên kia mới nói thì đã làm chứng cho người ta biết là lòng người đàn bà hay bố thí biết bao, song trong các việc làm ra có điều lợi gần có điều lợi xa, như tôi đây cho đó cũng là làm phúc nhưng mà gần, chỉ nghĩ xa thì phải tính cách nuôi sống cho hẳn nuôi cả một đời kia vậy.

Nay các nhà thương lưu trong nữ giới đã sẵn hăng sẵn hăng tâm, thì nên để xướng lên trước, chắc sẽ có số đông chị em bắt chước theo mà cùng giúp vô để làm thành một cái quả phúc rất viên mãn.

Việc này mà xin với chính phủ e.iếu cổ tất là cũng động cho phép liền, tỏ thì chị em mình nghĩ sao?

Ở ngoài Bắc-kỳ đã có sở nuôi con mồ côi, sở Ấu-trĩ-viện, nay xin mình nên lắc đắc kém mà làm một sở nuôi con trẻ nghèo khổ thì hay biết dường nào.

Đạm-Phương nữ sĩ.

HÀI ĐÀM

Bông-mạc sang sa-mạc

Một khách làng chơi ế ật là mang đã từ hung chí tội, một hôm đương ngồi đánh chén, lè-nhè đắc-chí kể rằng :

Khi gió gáy khi giông sấu, bữa tiền ư ư...

Vợ ở trong nhà lộn tiết cũng bông-mạc và sa-mạc luôn rằng :

Anh chê mà chí, anh rượu mà chi, anh nhè mà chi, anh nhẹt đi nữa mà gì, nay anh chè chua, ăn, mai anh rượu chuốc, nay anh nhè, mai anh nhẹt, nhè nhè nhẹt nhẹt còn gì là xu.....

Em ngán thay cho cái kiếp lu-bù, Rồi ra cô lắc ngồi tủi anh mới yên thân.!

Cường-sỹ

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Trước khi chị tôi kết hôn với M. X làm vợ cả thì chồng tôi có cho chị tôi hai cái nhà và mấy chục mẫu ruộng. Nhưng vì người anh rể tôi trước đã góa vợ và đã có con riêng rồi, tôi sợ rằng cứ theo như luật ta thì tài sản riêng của chị tôi lại phải chung làm một với tài sản của anh rể tôi mà sau này anh rể tôi lại lấy mà chia cho cả con vợ trước nữa. Như thế thì chẳng hóa thiệt lắm ra? Vậy chị tôi có cách nào có giữ riêng cho con mình mà không cho con chồng có được không?

TRẢ LỜI. — Cứ như những điều của bộ Thương-mại Saigon và Hanoi đã xét thì : Phàm các tài-sản mà người vợ có từ trước khi lấy chồng, hay là khi lấy chồng rồi mà được hưởng gia tài của cha mẹ để lại thì các tài sản ấy tự nhiên thành ra tài-sản chung của hai vợ chồng, và chồng có chết trước thì vợ được toàn quyền làm lấy cho đến già.

Như vậy thì những tài sản của người vợ kể là chị ông chồng ấy mà thành ra tài-sản của chồng rồi, vậy người chồng nếu có bụng thiên-tư, thì có thể sau này làm chúc thư cho riêng cả con vợ trước cũng được, chứ pháp luật không có cách nào ngăn cấm được.

VIỆC LẬP TOÀ NỘI-CÁC MỚI

Báo Havas
Ngày 13 avril 1925

Ông Briand muốn rằng đảng xã-hội dự vào tòa nội-các nên đảng xã-hội triệu-tập hội-đồng quản-trị đến ngày 14 avril này thì họp để quyết định xem nên tán trợ cho tòa nội-các, hoặc dự chân vào tòa nội-các.

Ngày 14 avril 1925

Cứ xem như cái thái-độ của nguyên lão nghị-viện, và thủ-dân nghị-viện đối với ông Briand, thì có thể chắc cậy tất cả các chánh-đảng về đại đa số, song việc ấy cũng còn quan-hệ ở việc đảng xã-hội quyết định ra làm sao.

Có lẽ chiều hôm nay ông Briand sẽ định lên các nhà giáp việc ông. Thấy có nói đến tên MM. de Monzie, Loucheur, Leygues. Lại có nói đến M. Paul Boncour.

Chỗ bạn ông Painlevé có nói nếu cả thảy ông Painlevé một lần nữa, chẳng là ông cũng lại từ chối, chứ không nhận lập tòa nội-các thay cho ông Briand.

Báo Indopacifi
Ngày 15 Avril 1925

Ông Painlevé không nhận lời thì quan thống đốc cứ ông Briand lập tòa nội-các. Trước ông còn xin nghỉ, sau đến ngày chủ nhật thì ông bắt đầu đi điều-đình mọi nơi.

Ông muốn rằng đảng nào có người dự quyền chính, thì phải đảm nhận lấy trách-nhiệm. Vì vậy ông có hỏi ý đảng xã-hội xem đảng ấy có dự vào tòa nội-các mới hay không.

Báo Echo de Paris có nói trong khi ông Briand hỏi ý-nghị với đảng xã-hội. Ông có nói đến một sự khó khăn về đường ngoại-giao, về cái hiện-tình tài-chính, về mọi lẽ các chánh-đoàn đến chỗ nên đồng tâm hiệp lực với nhau, nhất là trong khi đại-tướng Hindenbourg ứng cử Tổng-thống nước Đức này.

Đảng xã-hội đợi hội-đồng quản-trị của đảng ấy họp mới trả lời. Hội-đồng ấy họp chiều hôm thứ ba đồng thanh quyết nghị không nhận lời ông Briand mời dự vào tòa nội các.

Hội đồng trị sự hội liên hiệp của đảng Xã-hội ở quận Seine định rằng nếu tòa nội-các mới ưng việc vay một phần tài sản của tư gia, và chống chọi với nguyên lão nghị viện, thì đảng ấy mới trợ lực cho tòa nội-các.

Cuộc thi thơ

Của Noé-xuy-Quyên nữ-sĩ

MMMCCXXV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Nam-Việt là đây nhất cõi Đông,
Miếu vũ trang hoàng xem rực rỡ,
Sơn-hà khâm đái ngỏ mênh mông.
Anh hùng xuất thế ngàn thu sử,
Tể-tướng thành danh vạn đại công
Tam-quốc kia như thần Triệu tử,
Danh thơm muôn thuở với non sông

Ngô-Long
Rue Georges Mahé Vientiane

MMMCCXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu nhìn xem đẹy phải không,
Triều Lý niên xưa vừa sáng tạo,
Tế đình điển cũ vẫn tôn sùng.
Cột hoa nào thấy câu thơ bạc,
Bia đá còn ghi tích bảng rồng.
Đạo đức cung tường riêng một cõi,
Đồ sĩ lay chuyển đồ ai rang.

Ng-xuân-Cư Làng Sơn-đồng Hà đông

MMMCCXXVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Địa-đức vẫn chưng nước thịnh sùng
Hồng-lạc ngày dài bia đá vững,
Qui sơn mạch dẫn tượng đồng chung
Mở mang bờ cõi tài sông Tử.
Đạo-học vang lừng khắp cõi Đông,
Thánh đức lưu truyền thiên vạn cổ.
Kim khai nhật nguyệt đỉnh non Nùng

Trịnh-thị-Thinh
43 Rue du Sucre Hanoi

MMMCCXXVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Vạn thế tôn sư miếu vẫn phong
Rực rỡ lâu đài bao nắng gió,
Lâu dài thảo mộc với non sông.
Công gây dựng trước còn ghi nhớ.
Đức sửa sang rày những ước mong
Cửa sắm đàn liều đem trống gõ!
Nhà nho quen tiếng vẫn chơi nghêu!

Lương-tuấn Ng-hữu Thìn
Làng Yên-phúc Ninh-bình

MMMCCXXIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.
Phú-mỹ nền xưa kỷ niệm chung.
Mạnh-mạch khơi trong dòng nước [Nhị,
Cao-kiến coi nặng đỉnh non Nùng,
Nén hương sùng-bái đủ phai thắm,
Ngọn đuốc linh-thư sẵn được bừng.
Còn lắm điều hay trong đấu cũ,
Cung tường hãy thử rgó mà trông.

Lưu-cửu-Như
trợ giáo trường Quý-đê Nam-định

MMMCCXXX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu là nơi học tổ chung,
Sân cỏ được màu sương Tử-thủy,
Trường hoa in vẻ nguyệt Ni-phong,
Gây bao đạo đức nền vương đế,
Dựng mấy công danh bậc tướng công
Bia Lý hãy còn ghi để đó.
Kia nghiên sông Nhị bút non Nùng.

Triệu-văn-Hoàn
Sergent Garde Indigène Hưng-hóa

MMMCCXXXI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Một miếu xuân thu một hóa công.
Trụ dựng cương thường thiêng liêu cõi Bắc
Tường xây phú mỹ vững trời Đông.
Làn văn sáu thắm giòng sông Nhị.
Gốc đạo cao vun ngọn núi Nùng.
Mưa gió mặc dầu hương vẫn nức.
Lửa Tần mượn hỏi có còn không?

MMMCCXXXII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu cũ mà nay thấy nảo nùng,
Trường vọng tha hồ sơn gió quạt.
Bia truyền mặc sức dầu rêu phong,
Rừng nho vẫng vẻ hơi huyền tọng,
Bể học xôn xao miếng đỉnh chung,
Văn-hiến ta đây nay một hội,
Đề thơ mới biết gái anh hùng.

MMMCCXXXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Hương lửa xuân thu miếu vẫn nồng.
Trời mở nho phong xây trị Bắc.
Đất bồi đạo mạch dựng tường Đông,
Quốc hồn còn đó ơn vua Sĩ.
Văn hiến giờ đây dấu họ Hồng.
Một gánh cương thường gương rõ hậu
Cơ đồ giảng giữ với non sông.

Phan-xuân-Hòa
Thông sự tòa Khâm-sứ Vientiane

(Còn nữa).

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 20 độ
15 giờ 21 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.	11	72
— nhì, —	10	78
— ba, —	9	87
Thóc hạng nhất, —	7	25
Bắp rẻ —	8	50

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Avril 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 101 f. 75.

Tàu sang Pháp. Tàu *Azay-le Rideau* mang thư sang Pháp, trừ những thư và bộp có khai giá không kể, đến ngày thứ năm 16 avril hồi 18 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Saigon rồi sang Pháp. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng hôm 6 avril.

Tàu *Aden* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 18 avril ở Haiphong sẽ chạy đi Sa gon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối hôm 17 avril.

Quan Toàn-quyền Merlin về Pháp. — Sáng hôm nay tức quá 11 giờ, các quan đại-biểu văn võ, các nhà thân thương Tây Nam đến tiễn tại phủ Toàn-quyền trong nhà khánh-hội để kính chào quan Toàn-quyền Merlin trước khi ngài khởi-hành về qui-quốc. Các quan chức dân cũng đông đủ như những ngày đón rước các vị Toàn quyền mới đến trọng nhậm vậy.

Giờ 12 giờ thì ngài cùng qui quyến lên ô-tô vào Huế rồi về Saigon. Quan cai trị Dame và phó quản-lý văn phòng cùng đi đường bộ với ngài.

Bữa quan xin cơ lời kính chúc quan Toàn-quyền cùng bảo-quyến vượt bể bình an và khi tới Paris ngài sẽ tương thuyết với quan Thượng-thư thuộc-địa làm được những việc có hiệu quả hay cho hơn hai mươi năm trị-an dân dân mà ngài đã bảo-hộ trong 20 tháng vừa qua.

Tại phủ Thống sứ. — Sáng hôm qua quan Thống sứ Monguillot có tiếp các quan chánh các tòa sở thuộc quyền ngài lại qui phủ. Như lời bản báo đã đăng trước, đến khi quan Toàn quyền Martial Merlin ở Saigon xuống tàu rồi thì ngài mới lên nhậm chức quyền Toàn-quyền.

AI MUỐN MUA CỦI?

Củi thực khô!
Cân rõ đủ!
Xe đến tận nhà!
Tám hào rưỡi (0$85) một tạ tây
MAU MAU KẺO HẾT
Hỏi tại sau nhà báo T. B T. V. phố hàng Bông

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
VÀNH NÓI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Tại phủ Toàn-quyền. — Quan cai trị Norre tòng sự tại phủ Toàn-quyền nay cử làm chánh sở coi việc báo quản và việc cổ-động thay M. Dupuch chánh-cai-trị ngạch thuộc-địa đi với quan Toàn-quyền về Pháp.

Tin tàu «Brésil» ở Nam-kỳ. — Quan Thống-đốc Nam-kỳ vừa mới điện rằng tàu *Brésil* bị mắc cạn vì sóng bể mà nay gấy rồi, vậy nay coi như là mất hẳn. May không có người nào bị hại cả.

Tòa án Đại-hình. — Kỳ án đại-hình mở trong hạ-tuần tháng sau này có xử việc một người Tây-lai làm thầu khoán ở Vinh đánh chết một người bếp rồi bỏ phi đem chôn giấu đi, còn những việc khác phần nhiều là việc làm gấy bạc giả và việc ẩu đả cả.

Muốn bán 2 cái tủ buffet, 1 cái bàn ăn, 4 cái ghế, 1 bộ sa-loong toàn tốt cả, một cái giường sắt cả đệm, 3 cái gối, chiếu giải 2 thước, chiếu ngang 1 thước 15.
N° 32 Rue du Colomb, Hanoi

HÀ-NỘI ÍT CỎ:

Bán một cái trại 1068 m² có 2 mặt phố, nhà gạch, cau nhiều. ở phố Đồng-Vi. Làm xiêng thợ rất tiện lợi. Ai muốn mua hỏi phố hàng Đậu, số 12.

LỜI CẢM ƠN

Tou-Fou có lời cảm ơn các qui khách đã có lòng chiếu-cố đến chứng kiến trong tuần lễ vừa rồi phim ảnh «Tou Fou muốn lấy vợ» chiếu tại rạp Cinéma Palace Hanoi.

Tối nào cũng đông người xem và nhiều qui-khách khen-ngợi, thật là một sự hân hạnh đã làm cho danh tiếng của INDOCHINE FILM và giục lòng Tou-Fou nghề mới khởi hành đầu tiên vậy.

Tou-Fou

Nhà máy điện

QUẠT MÁY MARELLI

Quạt plafond kiểu lớn. . . 860 f. 00
Quạt plafond kiểu nhỏ. . . 730 f. 00
Cả tiền công đặt

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương tâu độ nghỉ dưỡng Bảo-đại hội tỉnh Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tonin, Pau, Rabat, Casablanca Pari-Saint (Ai-cập, Mỹ.
Ngoại khoa, phụ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều từ — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 5 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1 $ 00
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 33, GIÁY nói số 206
6361.

Thi bằng Sơ-học yếu-lược
Trong đạo nghị-định qui định về việc thi bằng Sơ-học yếu-lược có nói rằng thí-sinh nào trong hai kỳ-thi quốc ngữ bị 5 *phất* (faute) nặng là bị loại. Cứ như cái lối học quốc-ngữ ở các trường bấy nay thì thiết tưởng khó lòng có người dưới 5 *phất* được. Vậy trước khi thi hai kỳ-thi, thiết-tưởng các hội-đồng sát hạch cũng nên bàn định kỹ-lưỡng, định lệ những phất thế nào là nặng, thế nào là nhẹ, rồi khi đọc phải đọc cho phân biệt rõ ràng, như *ch* đừng lẫn với *tr*, *r* đừng lẫn với *gi* và *d*, *s* đừng lẫn với *x*, vân vân, thì học-trò mới biết đường mà viết cho đúng được. Đó là nói về phần học-trò ngoài Bắc, còn phần trung-kỳ với Nam-kỳ thì lại bay viết sai những vần dưới như *an* viết ra *ang*, *ai* viết ra *ac*, v. v. Về việc này, tưởng các hội-đồng chấm thi nên lưu tâm bàn định ngay để những thí sinh khỏi bị hỏng oan, nhất là những người đã học đến lớp cao-đẳng (cours supérieur) sắp sửa đi thi bằng Sơ học Pháp-Việt mà hồng kỳ Sơ-học yếu-lược này thì chẳng thiệt cho họ lắm ru?

Về việc nộp đơn ứng-thí kỳ thi này, có nhiều cậu học ở nhà đi thi phần nản rằng nộp đơn cho lý-trưởng hay phó-trưởng nhưng có người không chịu nhận, vì họ không biết thế nào và không có lệnh trên cứ bảo nên họ không nhận, thành ra các thí-sinh cứ lăng tăng không biết nộp đơn vào đâu. Việc này, tưởng các quan địa-phương nên thông bảo ngay cho lý-trưởng, phó-trưởng trong hạt biết, kẻo cứ dùng dằng lại làm lỡ cả học-trò. Thí-sinh nào bị lý trưởng hay phó trưởng làm lỡ thì như thế thì nên kêu ngay, kẻo không kịp nộp đơn nữa.

Ngạch tòa Sứ. — M. Nguyễn-văn-Nghiệp, thư-ký tập-sự, niên bổng 450 đồng, nay bổ đi Thái-bình.

M. Kiều-huy-Tân, đã trúng tuyển lý tự tư-ký tập-sự, niên bổng 360 đồng, nay được bổ đi Thái-bình.

THI BẰNG SƠ-HỌC

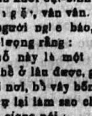
Muốn thi bằng Sơ-học Yếu-lược, tất phải luyện-tập quốc-văn: mà muốn luyện tập quốc-văn thì không gì bằng đọc «Chuyện Giải-trí».

Đã ra đến tập thứ V

Xà-phòng «GADY»
có chất Glycérine
Mỗi bánh: **0$20**

BÁN TẠI:
Hiệu Bào-chế MONTÈS, Hanoi

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, uống 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ: 0$80

Cái nạn ô-tô — Hồi 5 giờ 40 hôm 14 có hai chiếc ô-tô vận tải, mỗi chiếc chạy một đường, gặp nhau ở ngã tư Cửa Nam, chiếc của hiệu Đông-nguyên bị hư hỏng ít nhiều, song không việc gì đến hành khách cả. Tuy vậy, chớ dừng để cho người làm công ganh tợi nhau như thế rồi, lỡ một tí thì oan gia.

Muốn bán mấy con chó săn giống thực tốt (pur sang).
Hỏi tại M. Saurdas, Hôtel Terminus Hanoi

Quan Đốc-tờ Si-cơ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, tê, đau mắt, các chứng chí trở-con.
9 Phòng khám bệnh chánh tại phố hàng Gà, số mới 33, Hanoi (Sang mới 9bis).
Quan Đốc-tờ có ở nhà cho người đến, người ốm đến nằm, ai cần lại bảo. 2003

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội trí-tri. — Hội Trí-tri làm lại hội quán nhưng đến tháng Août thì xong, lễ khánh-thành sẽ định vào ngày phát phần thưởng của học-trò cho thêm trọng sự lắm.

Cái nhà hội-quán trước để nguyên, chỉ làng cao mái lên cho cân với hai nếp nhà có các mối dựng chạy dọc ở hai đầu. Kiểu nhà kiến-trúc thì mới, có của đi thông sang nhau, trông cũng có vẻ tráng-lệ lắm.

Ngày đầu hội định cất đặt các khu-vực trong nhà hội như sau này: giữa vẫn để các lớp học như cũ; một gian đầu ở tầng gác làm buồng tập âm-nhạc, ở tầng dưới mở thêm một lớp học nữa; còn gian đầu kia ở tầng trên làm tụ-hội-sảnh (cercle) có để cách tiêu-khiển như vườn rươu, đánh cờ, v.v. Hội còn trù-tính xây thêm sau này có tiện mở tiệc tháng hoặc có thể làm nơi yến-lạc của các tư-gia, hội-đồng thì cũng ở đấy cả. Ở tầng dưới tụ-hội-sảnh làm phòng đọc sách và hội đồng.

Về việc học và học sinh là mục-đích của hội xưa nay là ở nơi học-giả làm gì; ban âm-nhạc này trong để cho nó nổi rằng sẽ lòng tán-trợ cho những hội âm-nhạc, nương thực ra thì từ trước đến giờ ở thành phố ta chưa có hội âm-nhạc nào đứng-đắn đáng cho hội tán-trợ, nên ngày nay đã muốn lập hẳn ra một ban âm-nhạc, mong rằng các tay tài-tử sẽ sẵn lòng tán-thành cho. Còn tụ hội-sảnh ở đây ra ngoài mục-đích hội thì hội định thỉnh thoảng với hội Khai-trí Tiến-đức đặt cơ-hội ở dưới ta và lấy đấy làm hội-sở cho hương tiện.

Thế là nay mai ở thành-phố ta sẽ có một nơi công-quán khá quan cho bà con mình vãng-lai thì tốt.

Việc đường sá. — Con đường trên sông Bonnal mới lấp nối phố Bắc-ninh sang phố Bonnal có lên nêu mỗi khi trời mưa nước đọng lại hàng đôi ba ngày mới rút đi hết. Ý hoặc

(Xem trang thứ 3a, cột thứ 3)

số 169

THỦY-HỬ

NGUYỄN-BỒ-MỤC dịch thuật

Hoàng-tin đáp rằng:

— Cố nghĩ ở đấy thì *Hoàng-tin* này, khi nào lại dám không tuân theo, nhưng xem nay tôi chưa từng nghe nói trên mười ấy có ông *Cáp-thời-vũ Tống-công-minh* bao giờ. Chẳng hay ngày nay ông ta tự đâu đến đấy?

Tân-minh cười mà bảo rằng:

— Hôm trước đại-huynh giết một tướng giặc người huyện *Vận-thành* tên gọi *Trương-tam* ức là ông ta đó. Ông ta sợ nói thật họ tên thì thêm nghi về việc khi trước giết còn *Bạch*, cho nên đành phải nhận là *Trương-tam* vậy.

Hoàng-tin nghe nói, gật chân mà rằng:

Nếu tôi biết rõ là ông *Tống-công-minh* thì trong khi đi đường, tôi đã tha ông ấy rồi. Hãy giờ tôi không được biết, chỉ nghe lời *Lưu-cao* xuýt nữa thì làm hại đến tính-mệnh ông ta vậy.

Tân-minh và *Hoàng-tin* đang ngồi trong công-sảnh, bàn nhau về việc khởi-hành thì bỗng nghe báo có hai toán quân-mã ở đâu kéo đến. *Tân-minh* và *Hoàng-tin* vội-vàng mặc giáp lên ngựa để ra đối địch.

HỒI THỨ XXXIV

Tân-minh và *Hoàng tin* ra đến cửa trại đứng nom thì quả nhiên có hai toán quân ở đâu kéo đến. Một toán là *Tống-giang* cùng *Hoa-sinh*; một toán là *Yên thuận* cùng *Vương anh*, mỗi toán đều đem độ một trăm năm mươi người. *Hoàng-tin* truyền cho quân-sĩ bắc cầu và mở cửa trại để rước nghênh-tiếp.

Khi hai toán quân kéo vào tới nơi, *Tống-giang* bẹ lệnh cấm không được giết hại một người nào cả. Trước hết hãy vào nam-trại, bắt gia-quyến *Lưu-cao* đem ra giết sạch; còn một mình vợ *Lưu-cao* thì *Vương anh* để cướp đem đi rồi.

Bao nhiêu vàng bạc châu báu trong nhà *Lưu-cao*, bọn lâu-la đều chất lên xe để lấy đi. Nữa trâu và đồ cống dắt đi có *Hoa-sinh* cùng thu nhặt tài vật của mình, đóng xe đem đi, lại đem cả vợ cùng con gái đi nữa.

Mọi người trong *Thanh-phong-trấn* thì có ở lại. Các vị hảo-hán thu-nhặt xong, lại kéo quân-mã từ *Thanh-phong-trấn* trở về sơn-trại. *Trịnh-thiên-thọ* ra đón, mời vào họp cả ở trong nhà *Tụ-nghĩa-sảnh*.

Hoàng-tin cải chào các vị hảo-hán, rồi ngồi tại phía dưới *Hoa sinh*. *Tống-giang* sai đọc riêng một số để gia quyến *Hoa sinh* ở, lại đem tài-vật nhà *Lưu-cao* phân-phát cho bọn lâu-la. *Vương-anh* với vàng đem thẳng người vợ *Lưu-cao* để giữu lại trong phòng mình.

Yên-thuận hỏi rằng:

— Con vợ *Lưu-cao* đâu rồi?

Vương-anh đáp rằng:

— Lẫn này phải để cho tôi dùng làm áp-trại phu-nhân.

Yên-thuận nói:

— Đã đành rằng cho, nhưng tôi gọi nó ra đây để tôi nói một câu.

Tống-giang liền nói:

— Tôi cũng cần muốn hỏi nó.

Vương-anh truyền gọi vào nơi *Tụ-nghĩa-sảnh*. Người đàn-bà ấy cứ bưng mặt khóc-lóc kêu van. *Tống-giang* quát mắng rằng:

— Con mụ gian-ác kia! Ta nghĩ mày là một vị mệnh-quan triều-nhân, lấy lòng tử-tế mà xin cho mày về, có ngờ mày lại đem ơn làm oán. Bây giờ bị bắt, còn van nỗng gì!

Yên-thuận vàng đứng ngay dậy mà bảo rằng:

— Đứa đàm phụ này còn phải hỏi nó làm chi!

Nói xong, tức khắc tuốt gươm chém làm hai đoạn. *Vương-anh* trông thấy chém chết người vợ *Lưu-cao*, hãm hồi giận, với-vàng giật lấy ngọn giáo, toan chạy lại đánh nhau với *Yên-thuận*.

Tống-giang đứng dậy can ngăn và bảo *Vương-anh* rằng:

— Con mụ ấy giết đi là phải! Hiền-đệ hãy xem như tôi hết sức cứu cho nó vẫn không có ngờ nó được sum họp với nhau, thế mà nó còn giở mặt xui chồng hại tôi đến thế. Ngày nay hiền-đệ để nó ở bên cạnh mình, sau này tất có sự lôi-thôi mà thôi. Vậy hiền-đệ cứ yên lòng, tôi nào tôi cũng xin cho được một người đàn bà, khiến hiền-đệ phải vừa ý.

Yên-thuận nói:

— Hiền-đệ thử nghĩ kỹ mà xem. Nếu mình không giết nó thì sau này tất bị nó hại mình.

Vương-anh thấy mọi người khuyên giải, nín lặng không nói câu gì. *Yên-thuận* truyền cho quân-sĩ khiêng thi-hài người vợ *Lưu-cao* đem đi và quét rửa những chỗ vết máu rồi lại mở tiệc khánh-hạ.

Ngày hôm sau, *Hoa-sinh* nhờ *Tống-giang*, *Hoàng-tin* làm chủ chánh-bàn, *Yên-thuận*, *Vương-anh* và *Trịnh-thiên-thọ* làm mối-chân để làm lễ cưới cho em gái kết duyên cùng *Tân-minh*, mà bao nhiêu lễ-vật thì *Hoa-sinh* ứng biện ra cả. Ấn nắng linh-đình trong hồn năm ngày.

Cách mấy hôm sau, bọn lâu-la đi thám về báo rằng:

— Quan *Mộ dung* trị-phủ ở *Thanh-châu* đã viết một đạo văn bảo với tôa. Trong thư nói về việc *Hoa-sinh*, *Tân-minh* và *Hoàng tin* đều làm phản, xin khởi đại-binh đến để tiễu trừ quân giặc, vân vân.

Mọi người nghe báo, cùng nhau thương-lượng rằng:

— Chỗ này là một nơi tiền trại, không thể ở lâu được, gã-sử có đại-binh tới nơi, bề vây hãm mất thì là chẳng cự lại làm sao cho nổi.

Tống giang nói:

— Tôi đây trộm nghĩ một kế, không biết rằng có được hợp ý với các ngài hay không?

Các vị hảo-hán đều nói:

— Xin cho chúng tôi nghe.

Tống-giang nói:

— Về phía phương nam đây có một chỗ gọi là *Lương-sơn-bạc*, đất rộng kẻ hiểm bao tầm trăm dặm. Có ổ gọi là *Uyên-ương-tê*, có vụng *Liêu nhi*. *Triều thiên-vương* họp năm nghìn quân mã đóng tại chỗ ấy. Quan quân cũng đều khiếp sợ, không dám trêu ghẹo. Chi bằng ta thu thập quân-mã mà nhập bọn với họ.

Tân-minh nói:

— Nếu vào được chỗ ấy thì còn nói chi nữa, nương nhờ ở đó có an đầu-tiên khi nào bọ chịu dung nạp chăng ta.

Tống-giang cả cười. liền thuật hết đầu đuôi mọi việc cho bọn *Yên-thuận* nghe từ khi *Triều* thiên-vương ăn cướp mấy lần-về ngày sinh nhật, cho đến khi *Lưu-đường* đem thư mang vàng đến lạ, vì thế mà sinh ra việc giết con *Bạch*, phải trốn đi lưu lạc giang-hồ.

Tân-minh nghe nói, mừng-rỡ mà rằng:

— Nếu vậy thì đại-huynh tức là đại-ân-nhân của bọn họ, bây giờ ta nên phải thu-thập đi ngay, chớ có chậm-trễ.

Ngay ngày hôm ấy, các vị hảo-hán truyền lấy mười mấy cỗ xe chất các đồ kim-ngân tài-vật vào phóng hành-lý. Cả gia-quyến cũng đi. lại đem theo cả bảng hai ba trăm cỗ ngựa.

Trong bọn lâu-la có kẻ nào không muốn đi cũng cho tiền làm vốn mà đi làm ăn khác; kẻ nào tình nguyện đi thì gộp thành đội ngũ. Kể cả quân sĩ của *Tân-minh* đem đến, cộng được bốn năm trăm người.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKIOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo thời tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười, cho tin con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng:

Chiếu nay đại được phòng cấm MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị, gửi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

• Khâm thử, •

欽此 飲此 內閣奉 批定 准如 有效 學有 五月 初七 日內 奉此

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Thuốc thoa Cadum dùng để thoa xức cho hết nghứa và khi da phỏng sưng ứng đỏ rần lên. Nhờ thuốc ấy, mà cả vạng con người đặng yên giấc, ngủ ngon, khỏi đau nhứt bị các chứng bịnh ngoài da, nào là sai-suợng, nổi mụt, nổi nhọt, nổi phong, trây-trua, có lát, tróc da tróc vẩy, vân, vân.

Các ông các bà nhớ đặng ngày nào thì mua ngày nấy cho có một hộp thuốc đó, hoể hiệm bán thuốc quen của các ông các bà.

Lục-lộ nay mới bắt đầu nên đã thấy có giải đá lại.

Phố Đường-Cát (Orléans) gặp trận mưa này lầm-lội quá thể, già trẻ các ngài có trách-nhiệm đi qua cũng không khỏi phan nàn kia đấy. Suốt từ đầu phố Metz cho tới đầu phố Strasbourg hai bên bề dương không có xây lát gì cả, hễ trời mưa là xe cộ đi lắp vào tận nhà người ta, trông những vết hầu ngang dọc mà ghê mắt. Ấy công vì thế mà bàn lấy lắp cả miệng cống không có chỗ thảo nước đi rán có mọc xanh rì như hoang địa vậy.

Một phố lắng đẹp như phố đường Cát, người đi lại luôn, mà còn tiêu-tụy đến thế thì ta cũng đừng nên trách phố Belgique, phố Chợ-con thành sông la phải lắm.

Việc báo cừu. — Ngày hôm qua đã thấy nhiều nơi treo những bản gỗ để các nhà ứng cử hội viên hội Nam có cổ gián những bài trần-tình cổ-động.

Cứ như mọi năm thì các bảng đó chỉ thấy người Tây gian nịnh hơn người mình. Xét ra có lẽ người Tây cổ động chỉ bằng cách đó thôi; còn người mình nhiều lối văn động chi khác nữa nên không cần trần-tình cáo-bạch cũng được, cũng êm!

P.

Hai con đường xấu quá. Dạo này mưa luôn, nước sông phố nào trông thấp thì người xe tha hồ mà bì bõm lấy lội chẳng khác gì cảnh nước lụt. Tệ nhất là con đường Belgique, từ ngã tư trại lính khố-xanh xuống đến trường học con gái, lấy lội có, mà thấp mô cao cẻ, những ngày mưa gió như mấy hôm nay thì nước trắng xóa ngập trên mắt cá chân, lại kì bỏ một đận nữa là thành phố chứa cống mấy tháng nay chưa xong, một nửa đường còn đi lại được cật hẹp đã đành, lại đá đắp lồng chồng, vô phúc người xe đi không cẩn thận thì lăn chiêng đổ kềnh cả ra đấy. Thứ đến con đường Chợ-con cũng một quang-cảnh như thế, chỉ hơn được cái không có cống chữa mà thôi, nhưng cũng gần như nhau cả.

Hai phố nói trên này đều là nơi người mình ở đông đảo hơn hết, chỗ thì cạn-quán lâu-dài chồng-chất, chỗ thì chợ búa hàng quán dầy dặc, kẻ đi người lại như mắc cửi suốt ngày, xe cộ nhộn-nhịp lắm, thế mà đường lối thì như thế có thảm hại không? còn gì là vệ-sinh?

Chắc rằng những người có trách-nhiệm trông nom về đường sá ít khi đi lại những con đường đó mới đến nỗi, vậy thì ba con mình không nêu trách làm gì; nhưng may ra dịp này là « mùa bầu-cử » các ông hội-viên cũ đi lại cũng lắm, mà các ông ra ứng-cử sắp làm hội-viên nay mai lại qua cũng nhiều, mỗi khi ô-tô song mã của các ngài bì bõm thắng vọt trên những con « sông cạn » này thì lần các ngài đã được mắt trông bàn lấy bằn tai nghe những thế nào, tai nghe những lời ta than của nhân-dân nặng làm sao, chắc một kỳ hội-đồng thành phố sau kỳ bầu-cử này các ngài sẽ bỏ đến trước tiên và yêu cầu sửa chữa ngay cho ba con nhờ. Nhưng bây giờ còn là tháng-ba chưa mong được thì ba con hãy nên chờ.

Xe đẹp va nhau. — Hồi 11 giờ ngày thứ hai ở đường Clémenceau xảy ra nạn xe đẹp va phải nhau là một ông Tây ở phố lấy đi xe đẹp va phải một người ta là Phạm-văn-Kiêm ở Hàng-kinh cũng đi xe đẹp. Xe của ông Tây bị quằn hẳn bánh đằng trước.

Hai con khỉ. — M. Grenier ở số nhà 14 đường Républiquc lại sở Cảnh trình rằng có hai con khỉ của nhà ấy lạc vào nhà mình. Vậy ai mất thì lại mà hỏi.

VIỆC KINH-ĐÔ

Cũng vái theo kiểu mới. — Ở trong thành gần cửa nhà-đồ có cũng vái theo kiểu mới. Lễ cũng bày ra chẳng qua là một lễ cũng thường đầu năm, nhưng lễ cũng thường này lớn lầm mà cách cũng cấp xem cũng kỳ-khôi: Các lễ phẩm cũng âm-bình thì thường có bông nỏ, gạo muối, minh-y, minh-chỉ, v. v. mà nay lại thêm những ô bánh mì, những lon sữa bò và mũ tây giấy tây bằng giấy, còn những con hình-nhân (nộm) thì lại có thêm cái khăn choàng đầu, cái *phu-la* choàng cổ và tay cầm dù, tay xách va li; xem như thế thì cũng rất là lạ là mới. Có lẽ những bà con thân thuộc trong gia-tộc ấy có lấy người gái kết duyên cùng người ngoại-quốc, trai thì ứng mà tùng-chinh, cho nên mới có cái sự cúng cấp lạ lùng mới mẻ ấy. Ôi! cái phong-óa văn minh từ ngữ i sống đến người chết đều có thêm nhiễm đến nơi, thật khá gọi là văn-minh cực-điểm vậy.

Mùa màng gặt hái. — Sự mùa màng ở xứ này nay đã thấy có nơi kỉ sự gặt hái được ít nhiều, nhờ được mấy ngày tạnh ráo phơi phóng khô khéo, nay đã đỡ lâu vỡ vựa vỏ tra, kẻ là kẻ cấy sớm toi gặt sớm, mà xem ra đó thì cũng mất hết phần nhiều, còn như kẻ cấy muộn thì gặt muộn, nay lúa còn ở ngoài đồng chưa chín, có nơi đã chín gặt được ít nhiều nhưng bị trận mưa dầm mấy ngày nay lại phải chết đồng mà không làm gì được, vậy mùa tháng ba này chưa biết được thua sẽ ra thế nào; vì nếu có tạnh ráo mới có thể gặt hái phơi phóng, còn như mưa hoài thì phải bỏ tay chịu mất. Ôi! mùa màng đã nên cay đắng thay! đã nên khó khăn thay!

Hát giã gạo. — Một rạp hát của một nhà kia lâu nay thôi hát bỏi để bày ra cuộc hát giã gạo. Hát giã gạo chính là một điệu hát rất phổ-thông ở trong xứ này, thường đến khi mùa màng gặt hái đã xong thì những nhà hào phú thường bày ra cuộc giã gạo, có treo giải, có thưởng ngoại, có trộng chiêu đủ bình phẩm người hay kẻ dở, cho nên đến khi ấy thì các nhà có người tài ắt đều tụ đến mà hát thi cũng có khi phải đến tận nơi mà mời trước, kẻ mà sợ kẻ khác đành mất tay hát hay; vậy khi đã bày thành một cuộc hát giã gạo thì mỗi đêm người đi xem hàng trăm hàng nghìn mà cách sòng trở đó xa xôi chẳng ngại cũng đến mà nghe hát.

Cách hát giã gạo thì khi nào cũng bốn người một cối, hai đàn ông, hai đàn bà, giữa sân có khi bày 2, 3 cối một lần. Khi hát thì hai bên bày ra câu hát mà trêu ghẹo nhau mà trách đố nhau mà phỉnh gạt nhau, thương yêu nhau thật là lắm lời lắm chuyện ngọ ngoe cũng ngộ. Rồi vậy mà đến khi kết cục thì thành đôi lứa thành nợ duyên bởi mề câu hát giọng hò, bỡ đầm vì tình vì nghĩa, lắm người bỏi say đắm theo cái thú vị ấy mà làm điều bại tục đổi phong. Cho nên các nhà giữ vững gia giáo thì cấm con cái không cho đi coi hát giã gạo, mà xem sự ấy như một điều thương-phong-tục, bại luân-thường; thế mà ngày nay nghiễm-nhiên đem ra giữa tại trường mà dùng vào cuộc lợi-tài, mà để thường cuộc giã gạo lại lắm người ưa ngợi thích.

Đã đành rằng trong những cuộc xướng ca dật lạc thì chẳng thiếu gì điều thuần về tình vị ái, nhưng trong thất tình thì có điều nọ chế cho điều kia không đến nỗi điều thái quá điều bất cập, mà đến nỗi bại luân-thường, thương luân-lý thì phải sửa đổi phải bài bác mới là hoàn toàn chi như cuộc hát giã gạo thì lắm khi suốt đêm chỉ trêu ghẹo nhau bằng những lời phong ba tuyệt nguyệt, bằng những câu nói mặn trào đào, những lối làng giàn bóc thượng nọ tuôn chảy rất ước miệng bọn hát ấy, cuộn cuộn như nước chẳng khi nào ngớt, ngọn lửa dâm tà tham dục nó thường phừng phừng cháy đỏ ở trong tâm tánh của những bọn đến xem một cách mệt lắm liệt phi thường, vào một rạp hát xem hát giã gạo đông đã bao nhiêu người đến xô đồ nhau, xui giục nhau vào trong sự dâm dục gian tà, cho nên khi bãi xong thì nghe nơi này đánh lộn nhau nơi kia thù hiềm nhau đâu là bởi trai gái thù hiềm mà sinh ra.

Ôi những điều ấy có ai biết cho không, mà nếu biết thì xử trí thế nào là phải?

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Một chú Khách xử lường. một hôm tiền to — Cách mấy hôm nay có một chú Khách lên lấ Cho g-tac-Joui hiệu là Hồng-ích, 30 tuổi, buôn bán gạo thóc ở Pa-thiện, là con trai chú Quảng-mỹ, đã đem mấu gạo xuống tỉnh giảm bán cho một hiệu khách và mai hiệu người mình; giá-cả xong rồi, làm giấy nhận trước của hiệu Khách 1 300 đồng, và hai hiệu ta mỗi hiệu 900 đồng, cùng trong vài ba ngày chở gạo xuống giao.

Lấy được số tiền lấy, liền cùng với một á đào tên là Ân, cất một mạch về Tàu.

Chú này buôn bán thực-lợi quá!

(*Xem trang thứ tư*).

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Hai đứa trẻ con lạc! Ai biết ở đâu xin mách giùm?

Ngày chủ nhật 12 Avril vừa rồi, có hai đứa trẻ: một đứa tên là Cố tức Giám, tức Chấy, 12 tuổi, mặt mũi sáng sủa, người phục phịch, chân tay to, đầu đi carré, đội mũ, mặc quần trúc-bâu, áo dài trắng và áo dài vải thâm tây và một đứa tên là Trác cũng trạc tuổi bằng đứa trên, cùng trọ học ở bên Sen-hồ, tỉnh Bắc-giang, nhân ngày nghỉ, hai đứa rủ nhau đi chơi có một đứa trẻ khác nói rằng có nghe thấy hai đứa này ban nhau đi chơi Phúc-yên hay Vĩnh yên không biết chắng đi phương nào tiền nong không có, mà tự bấy vẫn chưa thấy về. Vậy xin các ông bà ở tỉnh Phúc yên, Vĩnh-yên và Việt-trì cùng các nơi theo đường Sen-hồ về nhờ Đáp cầu, Bắc-ninh vân vân, có ai thấy đứa bé nào như hai đứa bé trên này thì xin rủ lòng thương con trẻ mà làm ơn bảo nó lại, rồi hoặc làm ơn đưa nó về, hoặc đánh giây thép về cho chúng tôi đi đón nó thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm.

Đưa về hay đánh giây thép về hai nơi sau này:

M. ô chi-Mậc, giáo-học trường Sen-hồ, Bắc-giang, hay là M. Dực, 25 Route de Huế Hà-nội. 5.512

Agents d'Annonces en Europe

POUR LE

« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »

Sté Mutuelle de Publicité

14, Rue Rougemont, PARIS (IXe).

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Xin kính trình các liệt-quý chư-tôn biết rằng: Vở chèo cải lương « CON CHUỘT SẠ CHỊNH GẠO » của một nhà danh-sĩ soạn ra thì ban hát đã được thành thuộc và luyện tập cả rồi, vậy bản-hội định đến tối thứ năm 16 avril 1925 này thì đem ra khai diễn. Xin các ngài chiếu cố đến xem đông cho.

Tối thứ tư 15 Avril 1925

NGHĨA TRỌNG TAO KHANG

Không tham khảo, chẳng phụ bần, Trung trinh hà dễ mất phần hiền vinh.

Tối thứ năm 16 Avril 1925

CON CHUỘT SẠ CHỊNH GẠO

Vở chèo cải lương soạn thành ra được nhiều điệu hát lắm. Vở này của một nhà danh-sĩ soạn ra. Câu hát đối chọi nhau từng tiếng một và có ý vị lắm. Soạn giả xin tình nguyện ra đóng vai ông cụ Công. Xin liệt quý bà cô đến xem đông cho. Có bán vé trước từ tối thứ tư.

G. PAREL

Ai muốn hỏi gì cũng sẵn lòng báo; chỉ bảo về những việc buôn bán và các việc khác. Xem xét các sổ sách, hoặc tính sổ sách

49, Avenue Puginier, Hanoi

Pilules Antidvsentrique

Thuốc rất thần-hiệu, đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.

Mỗi ngày uống 10 viên

Mỗi lọ giá: **0$60**

BÁN TẠI:

Hiệu Bào-chế MONTÈS

HANOI

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bến Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mời tường chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu xuân thượng-hạo hạng tại trên ngọn rất

non như liễu-tâm, ô long và thảy-tiên, vân vân, theng cách bảo-học điều cho, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ xanh, gọi là « SONG-HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem nhường đến riêng cho trà VINH-MẬU đặng bán, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Cáo chỉ điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.

Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.

Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

NÊU thấy ai mắc bệnh suyễn, bệnh hen thì nên bảo người ấy dùng thuốc hồng bột, bằng điếu vấn (CIGARETTES EXIBARD EN POUDRE, CIGARETTES).

Thuốc này hiệu các tuong-ty có tiếng lắm hiện-nghiệm. Mỗi năm chỉ-định không quản người khắt khe.

Đã bốt trong một cái điếu, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập tức đỡ ngay. Có thể mỗi ngày, bị thấy hiệu-nghiệm là thường. Hút thuốc quản Abyssinie-Exibard (CIGARETTES D'ABYSSINIE EXIBARD) càng hiệu-nghiệm lắm.

Trên nói bằng quản chung quanh hộp thuốc có in cấp-hiệu sau này mới là thực hiệu:

MARQUE DÉPOSÉE

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại { BLANC, Hanoi MONTÈS, Hanoi

Hiệu kim-hoàn

昌 港

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chế-biến có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đang tuổi. Các ngài chiếu cố lại nhãm sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì!

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Tốt thay chè Sâm-Mậu

Suất hiệu ở Nam-bang đã lâu năm đối với các thứ chè, thì chè nào cũng có biệt-vị phiêu-hương, nhưng chè Sâm-Mậu chẳng những là nước xanh hương thơm pha được nhiều lần và lại cũng không ngăn sự ngủ, mà uống vào thì tinh thần khoái sảng lắm, vậy hiệu chè Sâm-Mậu nên làm cho thấy trung như nhất, và các ngài đồng bang dùng chè cho biết lời của tôi nói thiệt.

Thanh hóa quan Tổng-đốc

膺清於黔職名森
譽化他香經已茂
証總號味買外茶
認督黍勝飲本馳

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT.— HANOI

Đồ dùng trong nhà.— Một vài thứ giá hàng

Xoong viền mép, bằng aluminium poli, chuôi mạ thiếc 12 c/m.	3 fr 00
Một lô năm cái xoong bằng aluminium poli, chuôi có đề giữ riêng . . . . . Một bộ:	5 0 fr. 00
Faiteut berde bằng aluminium poli, hình vại 20 c/m . . .	1 5 fr. 00
Poêlon bằng aluminium poli, chuôi bằng gỗ sơn, vung có chùm 10 c/m.	3 fr 50
Timbale bằng aluminium poli, hình nón.	1 fr 75
Đĩa sâu lòng, bằng sắt mạ thiếc 20 c/m	2 fr. 75
Cocotte tròn, bằng gang đen, không rỉ được, có quai và vung.	1 6 fr. 50
Thùng làm bằng kẽm, thùng gỗ, thùng mạ hai lít	2 5 fr. 00

Bảng Publié N° 49

QUẢNG-BÌNH

Gia đình tuyệt-lệ. Ở làng K.a thuộc huyện Lệ-thủy có một gia-đình k.a. cũng là danh giá trong làng xóm, ông chủ nhà là người có cái tư phẩm hèm mà gia-tư lại phú-hữu nữa, cho nên trong chốn tiền-triều-đình, ông ta cũng chiếm được một cái địa-vị khá khá, thế mà không biết phép tế-gia, để đến nỗi cô cột-nhục chi-thân lại xảy ra sự lưu-huyết diễn-xuất một cái gia-đình thảm - kịch, khiến cho ai nghe đến cũng phải rùng mình. Bữa hôm mới rồi đây, không biết ông ta đánh đập đứa con trai của ông ta làn-nhằn đến thế nào, mà nó phải liều mình với con dao nhọn, cái thằng con nầy cũng thật tương-bần lạ thường, nỡ đang tay cầm dao đâm vào họng toan bề tự-sát. May thay, có người lành tay cứu kịp, không thì hồn đã lìa xác rồi, còn chi nữa!!

Việc này hiện đang xét xử ở huyện-đàng.

Cổ-thánh hiền đã có lời dạy rằng : « Con không phải đạo cha, con không phải đạo con thì tuy có lúa đó, nào có ăn được chăng ». Đích-thực lắm thay câu cách-ngôn ấy, nhưng kẻ hậu thế nào có mấy ai thể nhận đến, cho nên trong chốn gia đình tương sinh những điều huyết-lệ. Đáng thương thay!

Buôn gạo bằng ô-tô. — Nhân mấy hôm nay trời lại làm động, hải-trình không êm, ghe mành không chở gạo vào được, thị-giá lên cao, có mấy nhà buôn thuê ô tô chở gạo đến bán, trừ cước-phí vận-tải đi, cũng còn có lãi. Xem đó thì biết cái tình hình khẩn khoản về cơm thua gạo kém ở tỉnh này đây cũng kịch liệt lắm. Mong sao trời thanh biển lặng cho gạo bớt cao, kẻo đợi đến mùa mới cũng còn hơn tháng nữa.

TOURANE

Ô-tô va chết người. — Hôm 10 avril lúc 1 giờ rưỡi chiều, ở con đường ngang trước nghĩa-địa Ngã-xã, có chiếc ô-tô va phải một bà lão độ 63 tuổi bị trọng thương, chở về nhà thương được một lát thì chết.

Nguyên bà lão này đi chợ về ngang đó, vừa gặp ô-tô chạy đến, chẳng hay trận nhân thế nào mà bị cái cẩu bùn nơi xe va vào đầu vỡ toạc ra một miếng; chiếc xe cũng xoẹt nữa thì rơi xuống ruộng, may nhờ người cầm lái vững tay lắm mới hãm kịp, xe liền dừng lại khiêng người bị nạn lên chở về nhà thương. Lúc đó có người báo cho quan huyện Hòa-vang biết, quan huyện liền lập tức đi theo ngay.

Chiếc xe chở bà lão đi trước, thì cả nhà bà ta lũ-lượt chạy theo sau gào khóc rất thảm thương. Xe đến nơi nhà thương bọn ấy nào lăn làm dữ quá, sau họ phải truyền khóa chặt hết các cửa, không cho ai đến gần. Được một lát độ 15 phút thì bà lão chết hẳn; khi người ta khiêng tử-thi trong phòng khám bệnh qua nhà xác, bọn người nhà lại chạy theo gào khóc phía ngoài làm náo-động lên một lúc. Sau phải báo họ phải nín hẳn thì mới dám cho vào để lo việc khâm-liệm.

Cái nạn này chưa biết tỏi tại bên nào.

Ghe chuồn bị gió. — Mấy hôm nay thấy một tốp 6, 7 người ra đáng nhà nghề chài lưới, xách dỏ đi lang thang khắp chốn để đi xin ăn; hỏi họ là người ở đâu, nhân vì sao mà đến nỗi thế, thì họ đáp rằng: Bọn họ ở cửa Tàng tỉnh Quảng-trị, chuyên nghề đánh cá chuồn; từ một tháng trước đã sắm sẵn gạo muối để ra khơi, chẳng may bị trời nổi bất kể động mãi, phải trốn tránh các nơi, chưa đánh được con cá nào, nay lại bị gió đưa dạt vào đây, tiền gạo đều hết cả, nên phải rủ nhau lên bộ kiếm ăn cho qua bữa và xin quan trợ cấp cho ít nhiều để mua gạo mắm, rồi chờ lặng gió sẽ đi. Thấy tình cảnh họ thật rất đáng thương, nên cũng có lắm người bảo tâm giúp cho được ít nhiều tiền gạo.

Mùa cá chuồn năm nay mất to, đã nửa tháng ba rồi mà mới có được giảm ba ghe, giá đắt lắm. Ấy cũng bởi năm nay trời bão dai quá, nên ít ai dám đi; mới lặng được non tháng, họ đi về mấy ghe đó, nay đông nữa họ lại phải nấp bến.

Năm nay đã bị mất mùa lớn, dân tình khốn khổ trăm chiều, lại thêm bể cũng động luôn, lưới chài kéo không được, thật đã lắm nỗi phiền.

SỞ BINH-LƯƠNG COI CÁC ĐẠO BINH THUỘC-ĐỊA

Phòng Phó binh-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

Từ nay đến 10 giờ ngày 1er Mai quan phó binh-lương, chánh phòng phó binh-lương thứ ba ở Hà-nội nhận giấy đấu giá về việc vận-tải chuyển-dịch, và vật-liệu trong năm 1925, và năm 1926, ở từ Lao-kay đến Chapa, và từ Chapa đến Lao-kay.

Các nhà muốn dự vào cuộc đấu giá ấy phải gởi giấy cho quan phó binh-lương trước ngày 22 Avril là cùng.

Phải định theo các giấy má nói trong khoản 12 quyển điều-lệ nói về việc thầu khoán ấy. Quyển điều-lệ những ngày làm việc có thể đến xem tại phòng thư-ký sở binh-lương thứ ba.

Nếu ai mắc phải bệnh tiết-Lậu và giang-mai đã lâu hay mới, đã nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh-dục nên lập tức đến thuốc của hiệu TU-NGOC-LIEN, n° 46, Rue Principale à Dap-cau, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bệnh thuộc bệnh tinh đã có tiếng không nay mới là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tự ở các nơi gửi tới.

Ở Hà-nội có gửi hậu Kim-đức-giang, 83, phố hàng Bồ và ở Hué hiệu Phương-nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán nữa.

Lại về chốn cũ

Hiệu LỢI-THÀI bán đồ vàng bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đặt về, bản-hiệu sẽ chiếu theo thời giá mà gửi hàng đến tận nơi.

NHÀ BA CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sâu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phải, làm cho hay ho nặt uống thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

THUẦN-THÀNH

Bottier — Chapelier

7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,

Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đẹp, giết cao-su Wood-Milne, đáy giầy (lanet) bền hơn giá ba, xin mời các nghị chiếu-cố.

NGUYỄN-TIẾN-HÂM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 rẻ bán-hiệu nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC (dệ nhất hạng bào-chế)

Ông L. BLANC (người nổi-nghiệp)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày khí trời, trước bữa cơm, chỉ uống một cốc con

每晨食前服一杯沒喉醒歐美補

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bôi POMMADE ROYER, dùng độ ngày tập tức mà không khỏi, thì ở Paris bồi tại hiệu bào chế DUPUY, 225, R. Montmartre ở Hanoi: nhà thuốc LAFON & LAMARE.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Trevise, PARIS

19, 20, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54 Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiều, hàng tân nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng to đủ-bộ như the, nuyên, lĩnh, lọa, hàng, quế, nến nến có hàng Saigon nhỏ lĩnh, the, nến nến.

Nay mới có độ các mặt, lông thêm, mược đan mỏ mới mặn rộng khổ. Những hàng này bán buôn lông tắm, chứ không bán lẻ nó không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Qui-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.

Kính bạch

2010 YU-WO-TSEONG

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

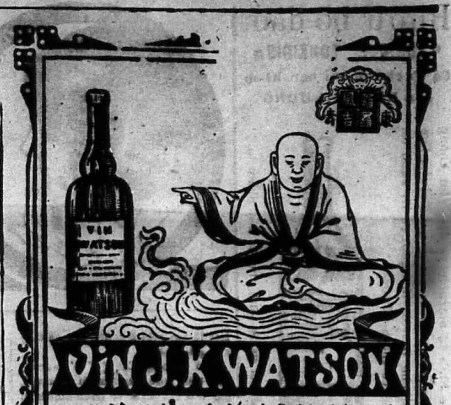
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọ.

Giá tiền 0$90

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy khác-biệt đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy bị rất là tinh-vi cẩn-thận.

Nếu thân-thể ốm phải dùng thứ bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh giịp, bệnh ngã nước,

Một cốc tí-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu BÀO-CHẾ CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert. — HANOI

Mỗi mua một lọ con làm mẫu 0$10

KÍNH MỚI SANG

Kính mắt tròn, đánh đồ mồi, gọng mạ vàng (dáng đi nắng) Giá bán 1$70

Toàn đồi mồi (dáng đi nắng) Giá bán 1$00

Kính mắt tròn, đánh đồi mồi, gọng bọc vàng (dáng đi nắng) Giá bán 2.00

Xem sách: giá bán 2$90

Gửi đi thêm 0$30 tiền cước

Hộp đựng kính bằng Allumínium giá 0$50

BÁN TẠI HIỆU:

LY-SENG-BAO

42, Phố HÀNG BỒ, HANOI

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỎI

NÊN CẨN THẬN!!!

VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÒN MỎI ĐI.

NÊN MUA KHÍ DỤNG

S. A. C. M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN

CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIỆP ĐƯỢC THƯ GỬI MANG NGAY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

CHO CÁC NHÀ MÁY, NHÀ MÁY RÈN, MÁY GIẤY CÓ BỘ DỤNG VỀ HÀNG SUNHOP, V. V

Ets ARDOYE & CONSTRUCTIONS MECANIQUES à HAIPHONG. Giấy nói: 8 — Tên viết tắt: CABESTAN

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lối mua vé thì giá 20 quan còn thì đóng làm 12 tháng mỗi tháng 1 hoặc quan. Nếu đến lần đầu, tiền được ngay cả vé, rồng mua có quyền xổ hơn, nhỏ vé rồng xổ thì được cả tiền. Mình chỉ nhận khi đánh dấu một tí, tính hẳn nhỏ không nghĩ đến, mà đã được dự cả cuộc rồi nữa, lại được có quyền xổ hơn, mỗi cái vé rồi quy ra mình nghiêng.

Vé Crédit National, xổ năm tám kỳ đều như sau:

Tirage à Paris, le 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre:

Mỗi lần rút số có:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Bắt kỳ những số được trúng số gửi cho bằng mẫu này, hiện đã được rút số ấy thì phải ngay 20 quan cho tập thành 1 quyển ly của nhà Crédit de Mobilier, ở số nhà 10, đường quan Thánh, Hanoi.

Việc bán vé này theo như điều luật ngày 19 Mars 1920,

• GỌI MUA ĐƯỢC MỌI ĐIỀU CHẮC CHẮN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)